L-ISPIRTU S-SANTU FIL-MEWT SAGRIFIKALI TA' KRISTU (LHUD 9, 13-14)

Mons. Lawrenz Sciberras

F'din is-silta, joħroġ għad-dawl ir-rapport tal-passjoni u l-mewt sħiħa ta' Ġesù mal-Ispirtu s-Santu. Fil-versi 13 u 14 tal-kapitlu 9, l-awtur juri u joħroġ għad-dawl il-profitt flimkien mal-frott tad-demm ta' Kristu biex ikun hemm veru twaqqif ta' Patt Ġdid. L-awtur jibda billi jagħmel referenza u differenza għas-sagrifiċċji tal-qedem, biex imbagħad jasal għal dak li huwa aqwa u aktar perfett. Wieħed jifhem aktar l-artiklu jekk qabel jaqra sew iż-żewġ versi li dwarhom huma mibni l-artiklu.

Id-differenza bejn id-demm

"Jekk id-demm tal-mogħoż u tal-gniedes u l-irmied tal-għoġiela mraxxax fuq dawk li huma mniġġsa jista' jqaddishom billi jagħtihom l-indafa tal-ġisem, kemm aktar id-demm ta' Kristu, li bl-Ispirtu ta' dejjem offra lilu nnifsu vittma safja lil Alla, jista' jnaddaf il-kuxjenza tagħkom mill-għemil mejjet biex taqdu lil Alla ħaj!" (Lhud 9,13-14). Din hija silta għanja ħafna mimlija tagħlim, u li toffrilna opportunità biex napprofondixxu l-misteru tal-passjoni u l-glorifikazzjoni ta' Kristu. Dan iwassalna wkoll biex nifhmu li d-demm li Kristu xerred għalina sar id-demm tal-Patt Ġdid, għaliex sar espressjoni ta' offerta personali, u libera billi saret taħt il-qawwa tal-Ispirtu s-Santu. "Hawn jien ġejt biex nagħmel ir-rieda tiegħek". Filwaqt li San Pawl jikteb: "Lilu (Ġesù) Alla qiegħdu sagrifiċċju ta' tpattija għall-maħfra tad-dnubiet għal dawk li jemmnu bih." (Rum 3,25).

Fil-kult tal-qedem kienu jiġu offruti 'l Alla rigali u debħiet esterni, iġsma mejta ta' bhejjem, illi dawn jagħtu biss l-indafa ritwali meħtieġa għall-kult minn barra. Imma ma kellhomx il-qawwa li jwaqqfu patt veru u awtentiku ma' Alla, u dan għaliex huma inkapaċi li jkollhom qawwa fuq il-kuxjenza tal-bnedmin. Hemm qabża l-aktar kbira

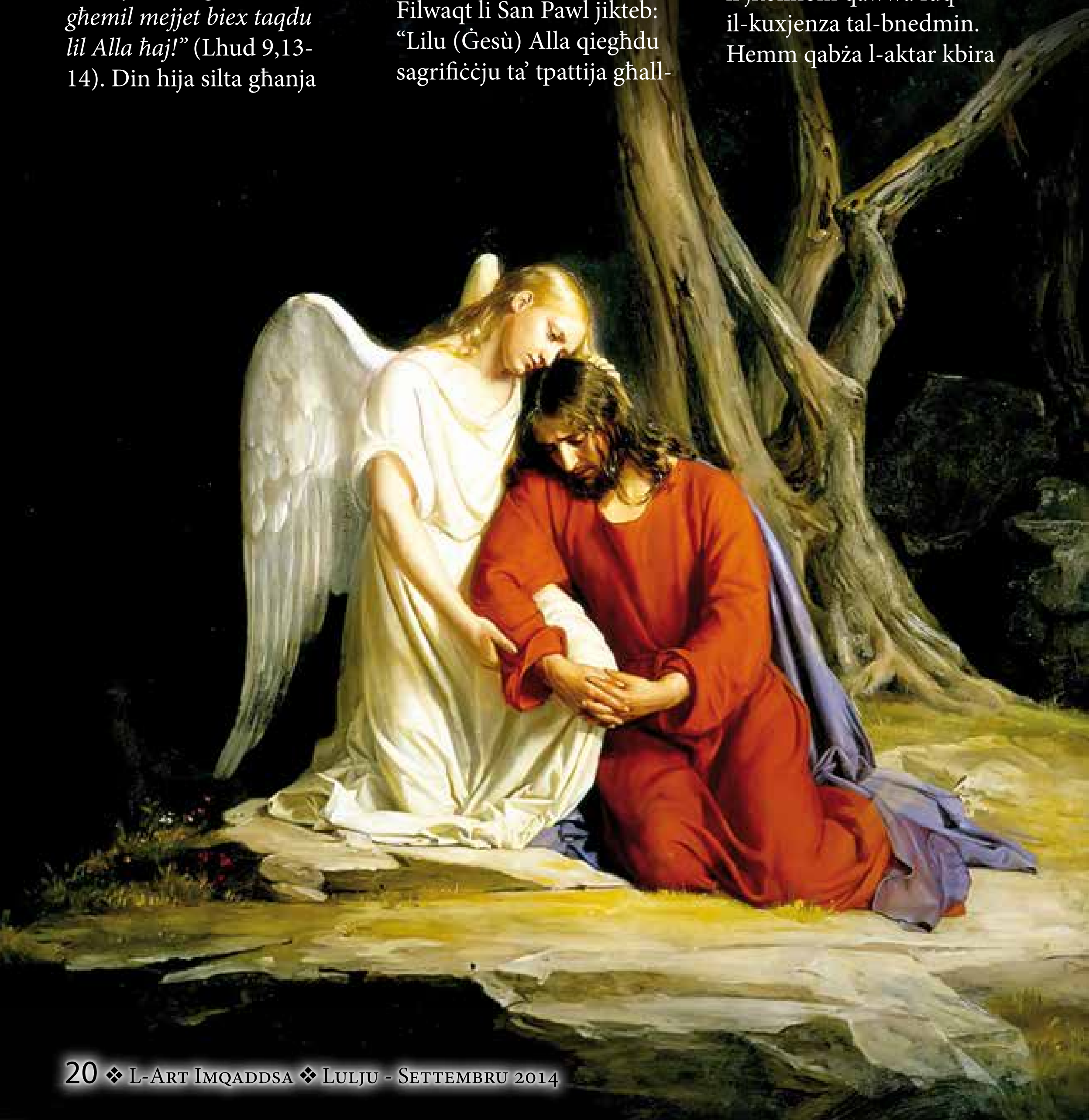

bejn annimal u r-ruħ spiritwali ta' bniedem. Fuq in-naħa l-oħra Kristu offra lilu nnifsu mingħajr tbajja lil Alla Missieru u dan taħt l-imbuttatura tal-Ispirtu s-Santu. Hawn qiegħda l-qawwa u d-differenza kollha.

L-offerta li għamel Kristu kienet waħda kollha kemm hi personali u mhux sempliċement waħda esterna biss. Ġesù offra lilu nnifsu, ħajtu kollha, huwa veru mimlija inizjattiva pesonali, ġie wiċċ imb wiċċ mad-diffikultajiet, u kien tassew riżolut fil-mixja lejn Ġerusalemm fejn kien hemm tistennih il-mewt. Fil-Ġetsemani, Ġesù ħalla lilu nnifsu jiġi arrestat, u waqqaf lil Pietru milli jiddefendih. Mela kollox juri li hemm libertà u rieda sħiħa li jmur għal din il-mewt ta' fidwa.

Mela Kristu offra lilu nnifsu b'mod l-aktar liberu u mimli. Imma dan qatt ma nistgħu ngħiduh għal qassis il-kbir tal-Antik Testment. Huwa ma kienx jistħoqqlu u ma kienx kapaċi. Ma kienx jistħoqqlu, għaliex kien midneb, u allura kellu l-ewwel joffri għalih stess annimali maħruqa. Ma setax ikun vittma, togħġob lil Alla, għaliex skont il-Levitiku, il-kundizzjoni kienet li l-vittma tkun "mingħajr tebgħa" (Lev 1,3.10). Issa l-qassis il-Kbir ma kienx mingħajr tebgħa ta' dnub. Bniedem kien! Mela l-qassis il-kbir ma kellux fih innifsu dik il-qawwa "morali" ta' mħabba u dispożizzjoni meħtieġa biex joffri lilu nnifsu lil Alla għalih u għal poplu u hekk jikseb il-maħfra. Fl-aħħar mill-aħħar ma nafu mkien li xi qassis il-kbir tal-qedem miet hu għall-poplu Lhudi!

Vittma denja

Ġesù però kien vittma denja u qassis kapaċi tassew. Vittma denja għaliex huwa

kellu integrità morali perfetta u reliġjuża; kien tassew mingħajr "ebda tebgħa" (Lhud 9,14). Hekk jiddiskrivih l-awtur tal-ittra lil Lhud, "qassis qaddis, innoċenti u safi," (7,26). Huwa kien qassis kapaċi għaliex kien mimli qawwa tal-Ispirtu s-Santu. Dak li hawn ġdid fl-offerta libera ta' Kristu qiegħed fir-rwol mogħti, imbuttat u mħares mill-Ispirtu. Il-Vanġelu jsemmi diversi okkażjonijiet fejn l-Ispirtu s-Santu ikun f'relazzjoni ma' Ġesù. L-ewwel fl-istess konċepiment fil-ġuf ta' ommu Marija: "L-Ispirtu s-Santu jiġi fuqek, u l-qawwa tal-Għoli tixħet id-dell tagħha fuqek" (Lq 1,35). Minn dan il-kliem wieħed diġà jasal biex jikkonkludi kemm kienet nobbli dik it-tarbija li se titwieled fil-ġuf tax-xebba Marija! It-tieni, fil-magħmudija ta' Ġesù fix-xmara Ġordan: "U niżel l-Ispirtu s-Santu u deher fuqu fis-sura ta' ħamiema" (Lq 3,22). It-tielet, matul il-ministeru ta' Ġesù hawn fuq l-art: "F'dak l-istess ħin Ġesù tqanqal bil-ferħ mill-Ispirtu s-Santu": (Lq 10,21).

Issa fl-ittra lil-Lhud tgħid li l-misteru tal-Għid ta' Kristu (mela passjoni, mewt, qawmien u tlugħ is-sema) dan sar taħt l-imbuttatura sħiħa tal-Ispirtu s-Santu. Dan huwa tagħlim profond ħafna u ħafna. Huwa veru li l-awtur ma jgħidx Spirtu s-Santu, imma "Spirtu etern". Din hija espressjoni unika fil-Bibbja kollha. Għalhekk hemm diversi interpretazzjonijiet ta' din il-frażi, imma l-unika waħda koerenti hija dik ta' missirijiet il-Knisja Griega. Dawn jikkonkludu li l-"Ispirtu etern", hija kelma oħra għal Spirtu s-Santu. Alla biss huwa etern, għalhekk l-Ispirtu etern huwa l-ispirtu ta' Alla, l-Ispirtu s-Santu.

L-aġġettiv "etern" ma ġiex magħżul mingħajr skop jew b'kumbinazzjoni. Permezz tiegħu, l-awtur ried li jfisser il-valur ta' offerta ta' Kristu; valur li kapaċi jagħti l-possibiltà biex wieħed jikseb "fidwa għal dejjem" (Lhud 9,12). Din mela se tkun offerta magħmula biex iġġibilna "il-wirt ta' dejjem" (Lhud 9,15), offerta biex tibni "alleanza (patt) eterna" (Lhud 13,20). Hija biss il-qawwa tal-Ispirtu etern li setgħet tikkomunika lil Kristu dik l-imbuttatura meħtieġa biex iwettaq offerta daqshekk kbira u li tħalli l-frott. Offerta kapaċi li twaqqaf alleanza tassew ġdida u eterna, għaliex saret bid-demm divin ta' Kristu.

Bis-saħħa ta' din l-interpretazzjoni, is-sagrifiċċju jiġi mqiegħed f'perspettiva trinitarja sħiħa. Il-Knisja tikkonferma dan kollu f'talba li kull saċerdot jgħid waqt il-quddiesa preċiżament qabel ma jitqarben. "Mulej Ġesù Kristu, bin Alla l-ħaj, bil-mewt tiegħek, kif ried minnek il-Missier, u **bil-ħidma tal-Ispirtu s-Santu**, int tajt il-ħajja lid-dinja". B'dan il-kliem (Lhud 9,14) il-ġrajja tal-Kalvarju b'mod impliċitu qiegħda f'kuntrast mar-riti tat-Testment il-Qadim, u li l-awtur sejħilhom "liġijiet li jolqtu l-ġisem". Mela liġijiet li ma jaħdimx fihom l-Ispirtu s-Santu, liġijiet li għadda żmienhom, qdiemu anzi xjieħu sew, u għalhekk dawn ma jwasslux il-vera ndafa u anqas il-vera qdusija.

L-Ispirtu s-Santu u n-nar

San Ġwann Griżostmu jissuġġerixxi li l-awtur ried juri li l-Ispirtu Santu f'dan it-test ħa l-post tan-nar fuq l-artal fis-sagrifiċċji tal-qedem. Ma ninsewx li l-vittma tinqered kollha kemm hi grazzi għan-nar. Dan huwa tagħlim suġġestiv ħafna kif ukoll li jqanqalna għal ħajja spiritwali. U liema kienet il-funzjoni tan-nar fit-Testment Il-Qadim?

Il-problema tal-kult fit-Testment il-Qadim ngħidu li kienet waħda ta' rfigħ jew tlugħ 'il fuq, jiġifieri kif wieħed jagħmel biex l-offerta tiegħu tasal sa għand Alla. Il-mezz li kien jiġi mħaddem kien in-nar ta' fuq l-artal. Grazzi għal dan in-nar il-vittmi jinbidlu f'duħħan li jogħla lejn is-sema sa għand Alla. Min-naħa tiegħu mbagħad Alla "ixomm" id-duħħan tas-sagrifiċċji, li dan kellu riħa tfuħ; preċiżament din

kienet l-immaġni użata f'Ġen 8, 20-21 meta Noè offra lil Alla annimali safjin fuq l-artal. "U l-Mulej xamm ir-riħa ħelwa u għoġbitu". (Ġen 8,21). Il-Bibbja stess għandha interpretazzjoni importanti dwar dan. Hija tkun aktar espliċita u preċiża fis-sens li mhux kull nar jista' jservi għal dan il-għan!

Għalhekk sabiex offerta tista' tassew titla' u tasal sa għand Alla hemm bżonn li qabel jinżel in-nar mingħand Alla! Huwa dak in-nar li jinżel mis-sema mela mingħand Alla li kapaċi jerġa' jitla' lejn is-sema u jtella' miegħu l-vittma offruta lil Alla. Fir-raba' Vanġelu hemm sentenza li toqrob ħafna lejn din il-verità: "Ħadd ma tela' s-sema ħlief Bin il-bniedem, li niżel mis-sema" (Ġw 3,13).

Il-Levitiku jagħmel riferenza għal kult sagrifikali tal-poplu Lhudi li sar permezz ta' nar li ġie mingħand Alla. Matul il-mument tal-inawgurazzjoni tal-kult saċerdotali, il-Levitiku jgħid b'mod ċar li "Ħareġ nar minn quddiem il-Mulej u kkonsma li kien hemm fuq l-artal; il-vittma tas-sagrifiċċju tal-ħruq u x-xaħam" (Lev 9,24). Ġrajja oħra li tixbah ħafna lil din ġrat fl-okkażjoni tad-dedikazzjoni tat-tempju ta' żmien Salamun. Skont it-tieni ktieb tal-Kronaki "x'ħin Salamun temm jitlob niżel nar mis-sema u kkonsma s-sagrifiċċju tal-ħruq u tal-vittmi" (2 Kron 7,1). It-tielet okkażjoni fejn niżel ukoll in-nar mis-sema hija meta l-profeta Elija kien fuq il-Karmelu fejn daħal f'kumbattiment qawwi mal-qassisin tal-alla falz Baal. "U niżel nar mingħand il-Mulej u ħaraq il-vittma u l-ħatab, u l-ġebel u t-trab, sa ma xorob l-ilma fil-gandott" (1 Slat 18,38). Hekk dehret tassew il-validità tas-sagrifiċċji.

Mela s-saħħa tas-sagrifiċċju/offerta li għamel Ġesù fuq il-Kalvarju qiegħda l-ewwel għaliex offra lilu nnifsu u mhux xi annimal, it-tieni għaliex huwa xerred demm divin. Mela ma hemmx prezzu. Dan kollu huwa mezz għat-tindif tal-kuxjenza tal-bniedem.